

Ngày 1 tháng Sáu năm 2026

(26-4039)

Trang: 1/5

Ủy ban Nông nghiệp
Ủy ban Cấp phép Nhập khẩu

Bản gốc: Tiếng Anh
Bản dịch: Tiếng Việt

TRIỂN KHAI VÀ ÁP DỤNG CHUYỂN TIẾP HỆ THỐNG PHI HẢI QUAN ĐIỆN TỬ ĐỐI VỚI HÀNG NÔNG SẢN NHẬP KHẨU (ELAN) CỦA LIÊN MINH CHÂU ÂU

THÔNG BÁO CỦA LIÊN MINH CHÂU ÂU

Những thông báo ngày 29 tháng Năm năm 2026, được gửi theo yêu cầu của phái đoàn Liên minh châu Âu. Liên minh châu Âu (EU) muốn thông báo với các Thành viên WTO về việc **triển khai và áp dụng chuyển tiếp Hệ thống phi hải quan điện tử đối với hàng nông sản nhập khẩu (ELAN)**. ELAN, với vai trò một thành phần mang tính chìa khóa của Môi trường một cửa Hải quan của EU¹, nhằm đơn giản hóa các thủ tục hải quan đối với các giấy tờ hiện có cần thiết cho việc buôn bán nông sản, để giảm thời gian xử lý và sau cùng là tạo điều kiện thuận lợi hơn cho buôn bán nông sản.

1 ELAN TRONG MÔI TRƯỜNG MỘT CỬA HẢI QUAN CỦA EU

1.1. Năm 2022, Liên minh châu Âu, trong một nỗ lực hiện đại hóa các thủ tục hải quan, đã triển khai **Môi trường Một cửa hải quan EU (EU CSW)**, với mục tiêu cải thiện việc chia sẻ thông tin và hợp tác kỹ thuật số giữa các cơ quan hải quan và các cơ quan chính phủ khác chịu trách nhiệm thực thi các thủ tục phi hải quan tại biên giới EU trong các lĩnh vực như sức khỏe và an toàn, bảo vệ môi trường, an toàn thực phẩm và nông sản, nông nghiệp, v.v. Hệ thống CSW của EU giúp đơn giản hóa việc trao đổi điện tử các tài liệu cần thiết cho quá trình thông quan hàng hóa bằng cách kết nối các hệ thống xuất nhập khẩu và quá cảnh của các quốc gia thành viên EU với các hệ thống phi hải quan quản lý các thủ tục phi hải quan của Liên minh.

1.2. Là một phần của EU CSW, **Hệ thống phi hải quan điện tử đối với hàng nông sản nhập khẩu (ELAN)** là một giải pháp kỹ thuật số chuyên biệt được thiết kế để đơn giản hóa và số hóa việc cấp, quản lý và xác minh các tài liệu cho việc nhập khẩu nông sản vào EU. Trong khi EU CSW bao gồm nhiều thủ tục thương mại, ELAN tập trung hoàn toàn vào việc số hóa các tài liệu phi hải quan cần thiết cho nhập khẩu nông sản, ví dụ như **các giấy phép xuất nhập khẩu, giấy chứng nhận xuất xứ không ưu đãi, giấy chứng nhận tính nguyên bản, giấy chứng nhận đủ điều kiện và giấy chứng nhận Thỏa thuận Giám sát Nội địa (IMA1)**.

1.3. ELAN phối hợp liền mạch với EU CSW để thay thế các quy trình thủ công, dựa trên giấy tờ bằng một hệ thống hoàn toàn **điện tử**. Quá trình chuyển đổi này tự động hóa việc xác thực dữ liệu, cho phép trao đổi thông tin theo thời gian thực giữa các cơ quan chức năng của EU và các quốc gia ngoài EU, đồng thời giảm thiểu thời gian xử lý hàng nhập khẩu nông sản vào EU. Quan trọng hơn, **ELAN bắt kì tài liệu bổ sung nào** ngoài những tài liệu được quy định trong luật hiện hành của EU. Mục đích duy nhất của nó là số hóa và đơn giản hóa việc nộp, xác minh và quản lý các tài liệu mà các thương nhân hiện đang được yêu cầu cung cấp.

2 THỦ TỤC PHI HẢI QUAN ĐỐI VỚI HÀNG NHẬP KHẨU NÔNG SẢN VÀ VAI TRÒ CỦA ELAN

2.1. Trong thương mại nông sản, **thủ tục phi hải quan** đề cập đến các tài liệu và chứng nhận được yêu cầu bởi các nước nhập khẩu để bổ sung cho các tờ khai hải quan tiêu chuẩn. Các tài liệu này phục vụ cho những mục đích quan trọng, chẳng hạn như xác minh nguồn gốc hoặc tính đủ điều kiện của một số sản phẩm nông nghiệp theo các chế độ thương mại cụ thể. Các thủ tục phi hải quan không phải là tùy chọn; chúng được quy định bắt buộc theo luật pháp của EU.

¹ https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs/customs-controls/eu-single-window-environmentcustoms_en.

2.2. **Hiện tại**, các thủ tục phi hải quan đối với hàng nhập khẩu nông sản vào EU được quản lý thông qua một hệ thống phi tập trung và chủ yếu là thủ công. Các thương nhân hoặc đại diện của họ phải trực tiếp nộp các giấy tờ (chẳng hạn như giấy chứng nhận do các cơ quan có thẩm quyền ở các nước thứ ba cấp) cho hải quan EU hoặc các cơ quan quản lý khác tại biên giới. Sau đó, các giấy tờ này được kiểm tra thủ công, một quy trình có thể tốn thời gian và dễ xảy ra sai sót do con người. Trong một số trường hợp, các cơ quan chức năng có thể yêu cầu làm rõ thêm hoặc nộp lại giấy tờ, làm chậm thêm quá trình thông quan hàng hóa.

2.3. ELAN cách mạng hóa việc xử lý các thủ tục phi hải quan **thông qua số hóa hoàn toàn việc nộp, xác nhận và xử lý các tài liệu nhập khẩu nông sản**. Với ELAN, các cơ quan có thẩm quyền của các quốc gia thành viên EU và các quốc gia ngoài EU sẽ có thể phát hành, tải lên hoặc truyền đạt các phiên bản điện tử của các tài liệu cần thiết một cách trực tiếp vào hệ thống. Sau đó, các tài liệu này sẽ được tự động xác nhận dựa trên các yêu cầu và quy định của EU, với phản hồi thời gian thực về bất kỳ sự khác biệt hoặc thông tin thiếu sót nào. Vì ELAN không đưa ra bất kỳ yêu cầu mới nào về các tài liệu cần nộp, nên hàng nông sản sẽ cần phải kèm theo các tài liệu tương tự như những thứ hiện đã và đang được yêu cầu theo luật pháp hiện hành của EU. Thay đổi duy nhất là định dạng: thay vì bản giấy, các tài liệu này phải được nộp dưới dạng bản điện tử thông qua ELAN.

3 PHƯƠNG THỨC VẬN HÀNH CỦA ELAN

3.1. ELAN được chi phối bởi hai văn bản pháp luật: **Quy chế Ủy quyền (EU) 2025/1269²** và **Quy chế Thực thi (EU) 2025/1272³**, những văn bản này quy định khung pháp lý, yêu cầu kỹ thuật và quy trình vận hành cho việc sử dụng. Để đảm bảo quá trình chuyển đổi suôn sẻ, EU đã áp dụng phương pháp triển khai theo từng giai đoạn, cho phép các nhà kinh doanh và cơ quan chức năng của các nước thứ ba có đủ thời gian để thích ứng với các yêu cầu điện tử mới.

3.2. Nhận thức được những thách thức về mặt vận hành mà một số đối tác thương mại có thể gặp phải trong quá trình chuyển đổi sang hệ thống hoàn toàn điện tử, EU đã thiết lập một **giai đoạn chuyển tiếp** thích hợp. Trong thời gian này, các tài liệu do các quốc gia ngoài EU ban hành vẫn có thể được nộp bằng bản giấy và xuất trình trực tiếp tại hải quan EU cho **đến ngày 16 tháng Một năm 2028**. Sự linh hoạt này được thiết kế để tạo điều kiện cho các cơ quan chức năng và doanh nghiệp của các nước thứ ba có đủ thời gian để nâng cấp hệ thống, đào tạo nhân viên và đảm bảo khả năng tương thích hoàn toàn với các yêu cầu kỹ thuật của ELAN.

3.3. **Từ ngày 17 tháng Một năm 2028**, việc nộp hồ sơ điện tử thông qua **ELAN sẽ trở thành bắt buộc** đối với tất cả các giao dịch thương mại quốc tế về hàng nông sản. Sau ngày này, các văn bản dạng giấy sẽ không còn được chấp nhận cho các thủ tục được giải quyết bởi ELAN, trừ những trường hợp ngoại lệ được chứng minh chính đáng. Cơ sở pháp lý cho giai đoạn chuyển tiếp này được quy định tại **Điều 72a–72d của Quy chế Thực thi (EU) 2020/761⁴**, trong đó nêu rõ các quy tắc chi tiết về việc chấp nhận hồ sơ giấy trong giai đoạn chuyển tiếp và các điều kiện để chuyển sang hình thức nộp hồ sơ điện tử bắt buộc. Những quy định này đảm bảo quá trình chuyển đổi sang ELAN diễn ra dần dần, có thể dự đoán được và công bằng cho tất cả các đối tác thương mại.

3.4. Để biết thêm chi tiết về mặt pháp lý và kỹ thuật, các đối tác thương mại được khuyến khích tham khảo các **quy định của EU** sau đây, đã được **thông báo đầy đủ** đến WTO theo đúng nghĩa vụ minh bạch:

- **Quy chế Ủy quyền (EU) 2025/1269**, mã số [G/LIC/N/2/EU/30](#);
- **Quy chế Thực thi (EU) 2025/1272**, mã số [G/LIC/N/2/EU/32](#);
- **Quy chế Thực thi (EU) 2020/761 (Điều 72a–72d)**.

4 TRIỂN KHAI ELAN CHO CÁC CƠ QUAN QUẢN LÝ CỦA CÁC ĐỐI TÁC THƯƠNG MẠI CỦA EU

4.1 Vai trò của các cơ quan chức năng nước thứ ba trong ELAN

4.1. Một **lượng đáng kể** các giấy tờ phi hải quan cần thiết cho việc nhập khẩu nông sản vào EU được **cấp bởi các cơ quan có thẩm quyền ở các nước thứ ba**. Do đó, khả năng vận hành trơn

² http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1269/oj.

³ http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1272/oj.

⁴ http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/761/oj.

tru của hệ thống ELAN phụ thuộc rất nhiều vào sự hợp tác tích cực của các cơ quan chức năng, vì họ sẽ chịu trách nhiệm tạo ra hoặc truyền tải các phiên bản điện tử của các tài liệu này thông qua hệ thống ELAN.

4.2. Để tránh bất kỳ sự gián đoạn nào đối với dòng chảy thương mại nông nghiệp, EU khuyến khích mạnh mẽ tất cả các đối tác thương mại chủ động tham gia vào ELAN trong giai đoạn chuyển tiếp. Việc áp dụng sớm không chỉ giúp tránh những thách thức vào phút chót mà còn cho phép các cơ quan chức năng và doanh nghiệp tận dụng tối đa những ưu điểm của hệ thống, chẳng hạn như xử lý nhanh hơn, giảm chi phí hành chính và khả năng dự đoán cao hơn trong thủ tục hải quan. Một **danh sách gồm đầy đủ các tài liệu** do các cơ quan chức năng nước thứ ba ban hành thuộc phạm vi của ELAN được cung cấp trong **Mục 5** của thông báo này.

4.2 **Nắm vững các yêu cầu vận hành và kỹ thuật của ELAN**

4.3. Bước đầu tiên và thiết yếu đối với các cơ quan chức năng của các nước thứ ba là làm quen với các yêu cầu vận hành và kỹ thuật của ELAN. Liên Minh châu Âu đã phát triển một **cổng thông tin chuyên dụng** (<https://agriculture.ec.europa.eu/elan>), nhằm cung cấp **hướng dẫn toàn diện**, bao gồm:

- **Giải thích chi tiết** về cách hoạt động của ELAN;
- **Hướng dẫn từng bước** đăng ký với cơ quan chức năng và nộp tài liệu;
- **Yêu cầu kỹ thuật** đối với văn bản điện tử (ví dụ **định dạng dữ liệu, chữ ký điện tử**);
- **Câu hỏi thường gặp (FAQs)** và **hướng dẫn khắc phục sự cố**.

4.4. Ngoài cổng thông tin trực tuyến, EU cũng **dự định tổ chức các hội thảo trực tuyến và các buổi đào tạo** phù hợp với nhu cầu của các cơ quan và doanh nghiệp ngoài EU. Các buổi này sẽ tổng hợp **những nội dung quan trọng** như:

- **Định dạng dữ liệu** (ví dụ: lược đồ XML cho các chứng chỉ);
- **Các tiêu chuẩn về chữ ký điện tử** (ví dụ: tuân thủ **Quy định eIDAS của EU** hoặc các tiêu chuẩn quốc tế tương đương);
- **Tích hợp hệ thống** (ví dụ: cách liên kết các hệ thống chứng nhận của nước thứ ba với ELAN).

4.5. Các đối tác thương mại được khuyến nghị theo dõi sát sao cổng thông tin ELAN để cập nhật thông tin về các cơ hội nâng cao năng lực và để tham gia tích cực trong việc bảo đảm sự sẵn sàng cho thời hạn bắt buộc vào năm 2028.

4.3 **Đánh giá khả năng tương thích với các yêu cầu kỹ thuật của ELAN**

4.6. Một **bước chuẩn bị** quan trọng đối với các cơ quan chức năng của nước thứ ba là **đánh giá tính tương thích** của **các hệ thống chứng nhận điện tử hiện có** của họ với các yêu cầu kỹ thuật của ELAN. Điều này bao gồm việc xác minh rằng:

- **Các tài liệu điện tử** đáp ứng **các định dạng dữ liệu có cấu trúc** của ELAN (ví dụ: XML);
- **Các chữ ký điện tử** tuân thủ **các tiêu chuẩn eIDAS của EU** hoặc **các tiêu chuẩn tương đương được quốc tế công nhận** (chẳng hạn như các tiêu chuẩn theo **Luật Mẫu về Chữ ký Điện tử của Ủy ban Liên hợp quốc về Luật Thương mại Quốc tế (UNCITRAL)**);
- **Các giao thức chuyển đổi dữ liệu** tuân thủ **các tiêu chuẩn bảo mật và khả năng liên thông** của ELAN.

4.7. Các cơ quan hiện đang **thiếu hệ thống chứng nhận điện tử** được khuyến khích **phát triển hoặc nâng cấp** cơ sở hạ tầng của mình để đáp ứng các yêu cầu của ELAN. EU sẵn sàng cung cấp hỗ trợ kỹ thuật khi cần thiết, đặc biệt là cho các nước đang phát triển có thể gặp phải những hạn

chế về nguồn lực. Việc sớm liên hệ với nhóm kỹ thuật của ELAN có thể giúp xác định những thiếu sót tiềm tàng và các chiến lược giảm thiểu rủi ro trước thời hạn năm 2028.

4.4 Đăng ký với ELAN và tương tác với Ủy ban EU

4.8. Để **tương tác một cách chính thức** với ELAN, các cơ quan chức năng của nước thứ ba chịu trách nhiệm cấp các giấy tờ liên quan **phải đăng ký** trong hệ thống. Quá trình đăng ký có thể được bắt đầu bằng cách điền vào các **mẫu đơn chuyên dụng** có sẵn tại liên kết sau: <https://circabc.europa.eu/ui/group/f01dc0b7-af6e-463db72c-9b05764481e8/library/ab38f76ce623-45a5-bf2f-094ce415aa8a>.

4.9. Sau khi hoàn thành, các mẫu đơn này cần được **nộp thông qua Phái đoàn EU hoặc Đại sứ quán có thẩm quyền đến hòm thư điện tử chức năng: AGRI-SINGLEWINDOW@ec.europa.eu**. Sau đó, Ủy ban châu Âu sẽ xác nhận việc đăng ký và cung cấp thông tin truy cập cần thiết cũng như hỗ trợ kỹ thuật để đảm bảo quá trình tiếp nhận diễn ra suôn sẻ.

4.10. Đối với **bất kì câu hỏi nào** liên quan đến ELAN, mời các đối tác thương mại **liên hệ trực tiếp đội ngũ ELAN của Ủy ban EU** qua chính địa chỉ hòm thư điện tử này: AGRI-SINGLEWINDOW@ec.europa.eu. Liên minh châu Âu EU hoàn toàn cam kết cung cấp hỗ trợ kịp thời và thực tế cho tất cả các đối tác thương mại nhằm hạn chế tối đa các gián đoạn và tối đa hóa các lợi ích của hệ thống mới.

5 DANH SÁCH CÁC TÀI LIỆU THUỘC PHẠM VI CỦA ELAN ĐƯỢC BAN HÀNH BỞI CÁC CƠ QUAN CHỨC NĂNG CỦA ĐỐI TÁC THƯƠNG MẠI

5.1. Sau đây là một **danh mục đầy đủ** gồm các **tài liệu phi hải quan** thuộc phạm vi của ELAN được ban hành bởi các cơ quan chức năng của nước thứ ba. Các tài liệu này **phải được nộp dưới hình thức điện tử** qua hệ thống ELAN **từ ngày 17 tháng Một năm 2028**:

- **Các chứng nhận xác thực** đối với hạn ngạch thuế quan thịt bò (TRQs)⁵, bao gồm chứng nhận cho cả các sản phẩm chất lượng cao hoặc được bảo hộ (ví dụ đối với các mã số TRQ **09.4001, 09.4002, 09.4451, 09.4453, 09.4454, v.v**);
- **Các chứng nhận xác thực** đối với gạo (ví dụ như mã số TRQ **09.4731** đối với gạo Việt Nam và Basmati tuân thủ **Quy chế Ủy quyền (EU) 2023/2835**);
- **Các chứng nhận Thỏa thuận Giám sát Nội địa (IMA1)** đối với các sản phẩm từ sữa (ví dụ như các mã số TRQ **09.4521, 09.4523, 09.4525**);
- **Các chứng nhận đủ điều kiện** đối với các loại nông sản theo chế độ thuế quan ưu đãi;
- **Các chứng nhận và giấy phép xuất khẩu** đối với các sản phẩm như gạo, đường và thịt gia cầm (ví dụ như các mã số TRQ **09.4128, 09.4324, 09.4211, v.v**);
- **Các chứng nhận nguồn gốc** đối với hàng hóa nhập khẩu phi ưu đãi theo các hạn ngạch thuế quan cụ thể (ví dụ: **09.4317, 09.4329, 09.4915** đối với đường, tòi, thịt gia cầm, và các sản phẩm khác);
- **Các tài liệu được ban hành bởi nước thứ ba** được quy định tại **Điều 31(5) của Quy chế Thực thi (EU) 2020/1988**.

5.2. Để có danh mục đầy đủ và **có tính ràng buộc pháp lý** về các tài liệu liên quan, các đối tác thương mại nên tham chiếu các **quy chế liên quan của EU** được trích dẫn ở **Mục 3** của thông báo này.

⁵ Số thứ tự về lượng hạn ngạch cụ thể liên quan đến lượng hạn ngạch tương ứng của EU tại WTO được nêu tại cột ghi chú của bảng thông báo 2024-2025 về tiếp cận thị trường EU MA: [Accessible here](#).

6 LỜI KẾT

6.1. Liên minh châu Âu **cam kết mạnh mẽ** đối với việc **tạo điều kiện thuận lợi cho thương mại** nông sản đồng thời duy trì **các tiêu chuẩn cao nhất** về an toàn thực phẩm, sức khỏe động vật và bảo vệ môi trường. Hệ thống phi hải quan điện tử đối với hàng nông sản nhập khẩu (ELAN) là một bước tiến lớn trong nỗ lực này bằng cách số hóa và đơn giản hóa việc nộp các tài liệu cần thiết cho thương mại nông sản, giảm thời gian xử lý và tăng cường tính minh bạch cho tất cả các bên liên quan.

6.2. EU **tái khẳng định** rằng ELAN **không đặt ra bất kỳ yêu cầu mới nào về tài liệu cần nộp** - mà chỉ đơn giản là hiện đại hóa quy trình nộp các tài liệu mà các thương nhân đã và đang được yêu cầu cung cấp. Điều này hoàn toàn phù hợp với Hiệp định Tạo thuận lợi Thương mại (TFA) của WTO, khuyến khích sử dụng các công cụ kỹ thuật số để đơn giản hóa và đẩy nhanh các thủ tục thương mại. Bằng việc áp dụng ELAN, EU đang đi đầu trong việc thực hiện các thủ tục hải quan và biên giới hiệu quả, dễ dự đoán và có lợi cho thương mại.

6.3. EU **khuyến khích mạnh mẽ** tất cả các thành viên WTO và các đối tác thương mại **chủ động tương tác** với ELAN trong **giai đoạn chuyển tiếp**, kéo dài đến **ngày 16 tháng 1 năm 2028**. Thất bại trong thích ứng với ELAN trước thời hạn năm 2028 có thể dẫn đến sự chậm trễ hoặc từ chối các lô hàng nông sản tại biên giới EU. Việc làm quen sớm, đánh giá khả năng tương thích và đăng ký sẽ giảm thiểu rủi ro gián đoạn và đảm bảo các doanh nghiệp có thể hoạt động thương mại một cách suôn sẻ với EU. EU sẵn sàng cung cấp hỗ trợ, hướng dẫn và trợ giúp kỹ thuật cho tất cả các đối tác để tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình chuyển đổi này.

6.4. EU **mong muốn tiếp tục đối thoại mang tính xây dựng** với các thành viên WTO và các đối tác thương mại để đảm bảo **việc thực thi thành công ELAN**. Bằng cách hợp tác, chúng ta có thể tăng cường thương mại nông sản toàn cầu và thúc đẩy một hệ thống thương mại hiệu quả, minh bạch và bền vững hơn vì lợi ích chung.
